

Eri osapuolten tehtävät kunnan liikenneturvallisuustyössä

Liikenneturvallisuustyön perusta on kunnan liikenneturvallisuusryhmän toiminta. Ryhmä seuraa ja organisoii oman kunnan alueella tehtävää liikenneturvallisuustyötä. Liikenneturvallisuustyö koskee kaikkia kuntalaisia, joten ryhmän kokoonpanon tulisi olla mahdollisimman monipuolinen.

Liikenneturvallisuusryhmän puheenjohtajan (yhdyshenkilön) tehtävänä on:

- ✓ toimia liikenneturvallisuusryhmän puheenjohtajana
- ✓ motivoida, kannustaa ja innostaa kunnan liikenneturvallisuusryhmää
- ✓ toimia hallintokuntaedustajien tukihenkilönä liikenneturvallisuustyössä
- ✓ toimia yhdyshenkilönä ja välittää tietoa kunnan oman ryhmän sekä mahdollisen seudullisen liikenneturvallisuusryhmän välillä.

Hallintokuntien edustajien tehtävänä on:

- ✓ osallistua hallintokuntansa edustajana liikenneturvallisuusryhmän kokouksiin
- ✓ välittää tietoa liikenneturvallisuusryhmän ja oman hallintokunnan välillä työn seurannasta, koulutuksesta ja tapahtumista
- ✓ välittää liikenneturvallisuustietoa hallintokunnan asiakkaiden suuntaan
- ✓ varata tarvittavat resurssit tai edistää resurssien varaamista hallintokunnan liikenneturvallisuustyölle
- ✓ vastata hallintokunnan liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmasta hallintokunnan johdon ja liikenneturvallisuuskoordinaattori* kanssa.

Sihteerin (liikenneturvallisuuskoordinaattori*) tehtävänä on:

- ✓ valmistella kokoukset sekä kutsut ja muistiot
- ✓ tiedottaa kunnan liikenneturvallisuustyöstä sisäisesti ja ulkoisesti
- ✓ toimia liikenneturvallisuustyön tukihenkilönä
- ✓ koordinoita tapahtumapäivien järjestelyjä
- ✓ opastaa materiaalihankinnoissa ja koulutustarpeissa
- ✓ koota seuranta-aineistoa liikenneturvallisuustilanteesta alueella.

*) Liikenneturvallisuuskoordinaattori on esimerkiksi ulkopuolinen konsultti, joka tukee ryhmän toimintaa. Koordinaattori huolehtii työn jatkuvuudesta, aktivoinnista ja seurannasta. Tehtäviin kuuluvat muun muassa kokousjärjestelyt, ryhmän jäsenten tukeminen, koulutusten ja tapahtumien järjestäminen, tiedottaminen ja seuranta-aineiston kokoaminen. Yhteistyön organisoimisen ja hyvien käytäntöjen välittämiseksi on olennaista, että sama koordinaattori toimii seudun kaikissa kunnissa.

Eri tahot mukana liikenneturvallisuustyössä

Liikenneturvallisuustyössä korostuu yhteistyön merkitys. Kukin taho tuo työhön oman panostuksensa ja näkökulmansa.

Kunnan eri hallinnonalat

Liikenneturvallisuustyön keinot vaihtelevat kohderyhmän mukaan. Esimerkkejä:

- ✓ Teknisen toimen tavoitteena on luoda turvallinen liikenneympäristö kaikille liikkujille.
- ✓ Varhaiskasvatuksessa liikenneturvallisuus on esillä päivittäisessä toiminnassa.
- ✓ Terveyskeskuksessa ja neuvoloissa liikkumisasioita voidaan käsitellä henkilökohtaisissa tapaamisissa.
- ✓ Ikäihmisten toiminnassa tuetaan itsenäistä liikkumista.
- ✓ Kouluissa liikkumisen turvallisuus voidaan sisällyttää kaikkiin oppiaineisiin.
- ✓ Kuljetusten suunnittelulla edistetään turvallista liikkumista.
- ✓ Vapaa-aika- ja nuorisotoimi pystyvät ohjaamaan ja motivoimaan nuorten käyttäytymistä ja turvavarusteiden käyttöä sekä ohjaamaan turvallisiin ja viisaisiin liikkumistapoihin.
- ✓ Kirjastot voivat hoitaa tiedottamista.

Asiantuntijatahot ja sidosryhmät

Liikenneturvallisuustyössä tarvitaan sekä paikallista näkemystä että seudullista laaja-alaisuutta. Keskeisiä asiantuntijatahoja ovat ELY-keskus, Liikenneturva, poliisi ja pelastuslaitos. Eri kohderyhmien käyttäjäkokemuksia voivat tuoda sidosryhmät, kuten iäkkäiden ja nuorten neuvostot, vanhempainyhdistykset, suuret työnantajat, autokoulut, liikennöitsijät tai järjestöt ja seurat. Esimerkkejä:

- ✓ Henkilökunnan liikenneturvallisuus-koulutus voidaan järjestää yhdessä Liikenneturvan kanssa.
- ✓ Hallintokunnat voivat välittää poliisille valvontatoiveita, jolloin valvontaa voidaan suunnata havaittuihin ongelmapaikkoihin.
- ✓ Nuorisovaltuusto voi tuoda liikenneturvallisuusryhmän käsittelyyn nuorten havaintoja ja kokemuksia liikenteestä.
- ✓ Autokouluilta voidaan saada arvokasta tietoa liikenneympäristöön liittyvistä havainnoista ja ongelmakohdista.

Päätäjät

Sitoutuminen liikenneturvallisuustyöhön merkitsee myös arvostusta sitä kohtaan – ja päinvastoin. Sitoutumisen varmistamiseksi ja arvostuksen lisäämiseksi tarvitaan tietoa. Päätäjille tulee kohdistaa säännöllisesti ajantasaisia ja objektiivista tietoa kunnan liikenneturvallisuustilanteesta ja -työstä.

- ✓ Tietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi liikennettä ja liikenneturvallisuutta koskeissa asioissa.
- ✓ Sitouttaminen on tärkeää, jotta liikenneturvallisuustyölle voidaan varata riittävästi taloudellisia ja henkilöresursseja. Liikenneturvallisuustyölle tulisi osoittaa oma määräraha kunnan talousarviossa.
- ✓ Päätäjät voivat tuoda myös kuntalaisnäkökulmaa liikenneturvallisuustyöhön.
- ✓ Informointi voidaan tehdä esimerkiksi kerran valtuustokaudessa pidettävällä valtuutettujen liikenneturvallisuusinfolla.
- ✓ Päätäjiä voi myös olla mukana liikenneturvallisuusryhmässä.

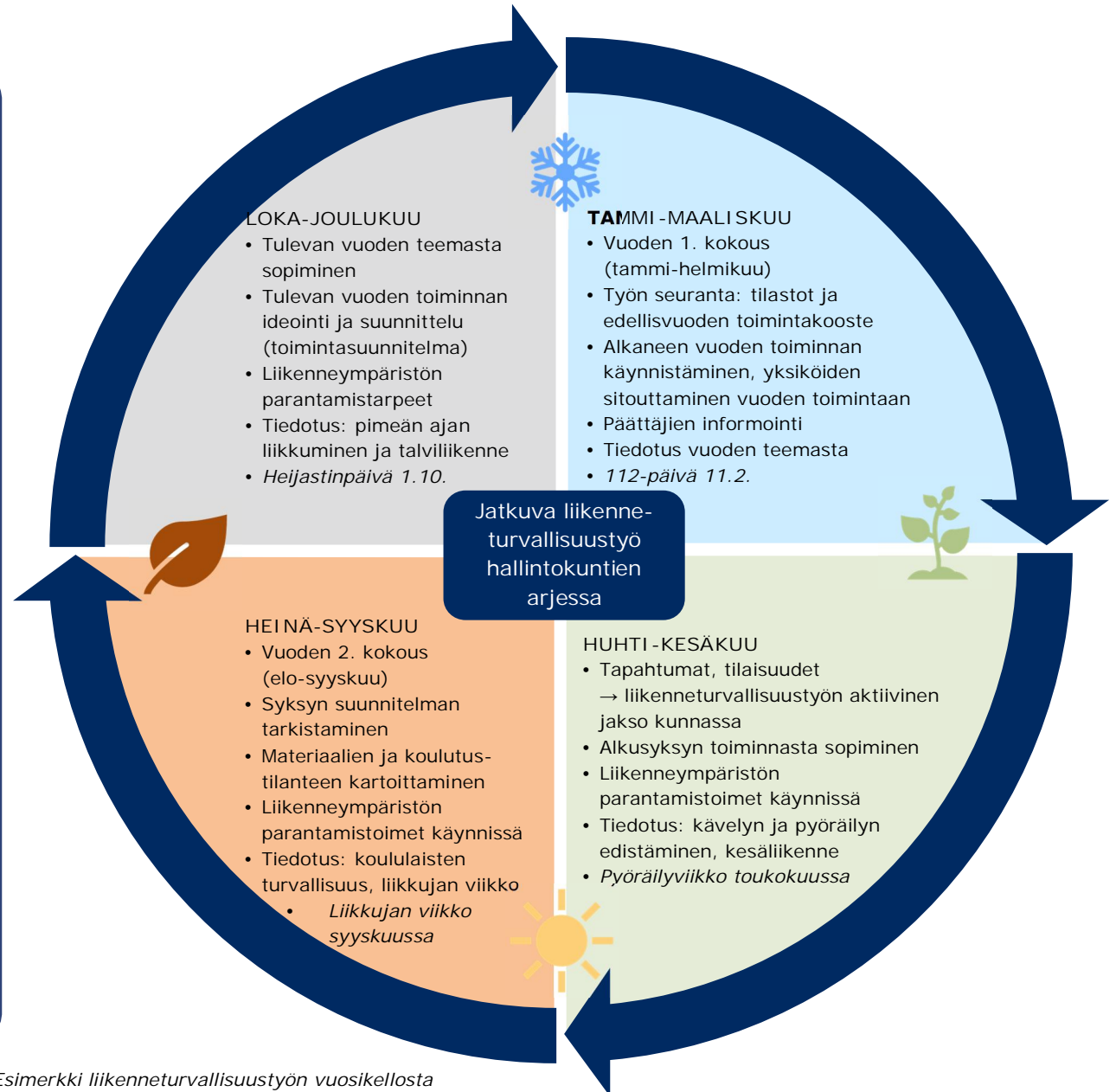
Liikenneturvallisuustyön vuosikello

Liikenneturvallisuustyössä on tiettyjä, vuosittain toistuvia tehtäviä ja vaiheita. Vuosikelloajattelu auttaa rytmittämään liikenneturvallisuusryhmän toiminnan ajankohtaisten aiheiden mukaan ja lisää työn suunnitelmallisuutta.

Kunnan liikenneturvallisuusryhmän tulee kokoontua säännöllisesti, kuitenkin vähintään kahdesti vuodessa. Tapaamiset ovat edellytys työn jatkuvuudelle ja aktiivisuudelle. Tapaamiset ovat tärkeitä myös työn seurannan vuoksi.

- ✓ Tärkein kokousajankohta on alkuvuosi, jolloin voidaan tehdä katsaus menneeseen ja sen perusteella suunnitella alkaneen vuoden toiminta. Myös seudullinen ohjaus tukee tätä kokousta.
- ✓ Toiseksi tärkein kokousajankohta on syksy, jolloin voidaan vaikuttaa muun muassa kunnan budjettivalmisteluun. Syksyn kokouksessa on hyvä käydä läpi liikenneympäristön parantamistarpeet.
- ✓ Muut mahdolliset kokoukset, kuten esimerkiksi seudullisen ryhmän kokoontuminen, tukevat näitä ajankohtia ja mahdollistavat esimerkiksi tapahtumien tarkemman suunnittelun ja kuntalaisaloitteiden tarkemman käsittelyn.

Liikenneturvallisuustyössä toistuvat tietyt, eri vuodenaikoihin liittyvät teemat viestinnässä. Viestintää tulee kohdistaa liikenneturvallisuusryhmän jäsenten kautta eri hallinnonaloille sekä medialle.

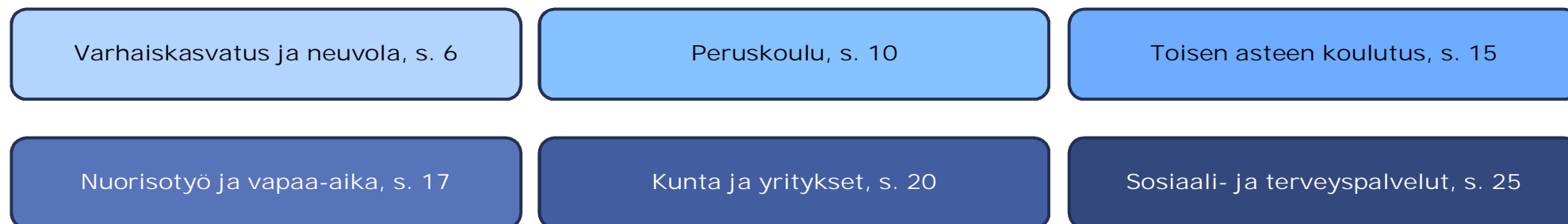
Esimerkki liikenneturvallisuustyön vuosikellosta

Imatran seudun kuntien liikenneturvallisuustyön tavoitteet

Toimintasuunnitelmat

Liikennekasvatuksen ja viestinnän toimintasuunnitelmat on koottu kohderyhmittäin:

Käyttöohje:

- Toimintasuunnitelmat on tarkoitettu vinkkivarastoksi ja työkalupakiksi kuntien liikenneturvallisuustyöhön.
- Kaikkea esitettyä toimintaa ei ole tarkoitus toteuttaa yhden vuoden aikana. Suunnitelma on tarkoitettu usean vuoden työkaluksi: sieltä poimitaan kullekin vuodelle ja yksikölle sopivaa toimintaa.
- Kaikissa toimenpiteissä ei ole erikseen mainintaa tiedotuksesta. Aktiivinen tiedotus toteutettavista tapahtumista, tempauksista, kampanjoista ja arjen pienistä toimista on kuitenkin erittäin tärkeää. Tiedottamisella lisätään työn näkyvyyttä ja parannetaan liikenneturvallisuustyön arvostusta. Paikalliselle medialle ja kunnan omaan viestintään kannattaa aina vinkata juttuaiheita.
- Jatkossa kukin hallintokunta/yksikkö valmistelee liikenneturvallisuustoimintaansa noin vuodeksi eteenpäin vuoden tai kauden alussa (tarkistus vuoden mittaan). Toimenpiteet voivat olla vuosittain toistuvia tai kokonaan uusia toimintamalleja, ja niitä voi olla useampia tai vain pari. Tärkeintä on laatia suunnitelma, jonka toteuttamiseen sitoudutaan yhdessä. Suunnitelman tulee olla riittävän konkreettinen ja realistinen, mutta myös pitkäjänteiseen työhön kannustava.
- Kunnan liikenneturvallisuusryhmä (liikenneturvallisuuskoordinaattori) kokoaa hallintokuntien toimintasuunnitelmat yhteen kunnan liikenneturvallisuustyön suunnitelmaksi. Vuoden lopussa tai seuraavan vuoden alussa käydään läpi toteutunut toiminta, jolloin suunnitelmasta muodostuu kunnan liikenneturvallisuustyön toimintakooste kuluneelta vuodelta.
- Käsikirja kuntien liikenneturvallisuustyöhön:
<https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuustyo/kuntien-liikenneturvallisuustyo>

Varhaiskasvatus ja neuvola

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Varhaiskasvatus- ja neuvola-henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta ja jaetaan esite. Koko henkilöstö tulee tietoiseksi suunnitelmasta. Tiedotus myös perhepäivähoitajille. - Tiedotetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu-0 - Sovitaan tulevan kauden/vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen</p> <p>Esimiehet</p> <p>Esimiehet</p>	Liikenneturvallisuuksuunnitteluun materiaalia	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Varhaiskasvatus- ja neuvola-henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). - Tilataan lisää materiaaleja mm. Liikenneturvalta. Toimipaikoissa on jaossa ja esillä liikenneturvallisuuksuunnitteluun koskevaa materiaalia niin aikuisille kuin lapsille. - Tutustutaan yhdessä Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Esimiehet, turvallisuusvastaavat	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain kauden/vuoden alussa	
Varhaiskasvatus- ja neuvola-henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päiväkodin työntekijöille ja perhepäivähoitajille sekä neuvolahenkilöstölle järjestetään liikenneturvallisuuksuunnitteluun liittyvä perehdytys/koulutus esimerkiksi kuukausikokouksen yhteydessä. Kouluttajana Liikenneturvan kouluttaja. 	Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen, turvallisuusvastaava	Liikenneturva	Muutaman vuoden välein (tarpeen mukaan)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumis-ajankohta)
Lapset	<p>Lasten liikennekasvatus arjen toiminnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneasiat ovat esillä arjessa lasten kanssa toimittaessa ja lähiympäristössä liikuttaessa. Aiheina muun muassa liikennesäännöt, tien ylitys, pyöräily ja pyörän varusteet sekä heijastin. - Turvallisuuksuhakuista liikennekäyttäytymistä opetellaan retkillä. - Päiväkodeissa järjestetään liikenneturvallisuuksuteen liittyviä tapahtumia ja teemapäiviä sekä vietetään liikenneturvallisuuksupäivää tai -viikkoa. Järjestetään esimerkiksi katusuunnistus valoisaan aikaan tai heijastinseikkailu/heijastinsuunnistus pimeässä tilassa tai ulkona. Liikenneturvan kouluttaja vierailee tapahtumissa. - Tehdään liikenneaiheisia tehtäviä tabletilla tai tietokoneella. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan Turvapupu-sivustoa: http://turvapupu.net/ - Lapset ja henkilöstö käyttävät heijastinliivejä aina liikuttaessa päiväkodin ulkopuolella. 	Päiväkotien henkilöstö ja perhepäivähoitajat	Liikenneturva Viranomaiset (poliisi, pelastuslaitos) Yhdistykset Media (juttuvinkit)	Jatkuvaa	
Lasten huoltajat	<p>Liikenneturvallisuuksuasioden käsittely huoltajien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustellaan turvallisen liikkumisen asioista neuvolassa. Aiheina muun muassa lapsen turvallinen kuljettaminen autossa (dvd ja esite). - Huoltajille jaetaan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia, kuten Liikenneturvan Lapsi liikenteessä -esite ja -tehtäväkirja. 	Neuvolahenkilöstö	Liikenneturva	Jatkuvaa	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikakohta)
Lasten huoltajat	<p>Päiväkotien liikennejärjestelyiden ja saattoliikenteen turvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan päiväkodin liikennejärjestelyiden tilanne ja parantamistarpeet yhdessä teknisen toimen kanssa. - Tiedotetaan huoltajia päiväkodin saattoliikennejärjestelyistä tarvittaessa ja etenkin järjestelyiden muuttuessa (tiedote + kartta). - Saattoliikenteen pelisäännöistä sovitaan huoltajien kanssa vanhempainilloissa ja muistutetaan tarpeen mukaan. - Keskustellaan rakentavasti liikenneturvallisuuksasioista (mm. lasten kuljettaminen) arjen kohtaamisissa huoltajien kanssa. - Huoltajille lähteviin viesteihin laitetaan linkkejä sähköisiin liikenneturvallisuuksaineistoihin (teemat ajankohdan mukaan, esim. pyöräilyasiat keväällä). 	<p>Päiväkotien johtajat</p> <p>Lapsiryhmien varhaiskasvattajat</p> <p>Lapsiryhmien varhaiskasvattajat</p> <p>Lapsiryhmien varhaiskasvattajat</p> <p>Lapsiryhmien varhaiskasvattajat</p>	Tekninen toimi (liikennejärjestelyt)	<p>Vähintään 1–2 vuoden välein</p> <p>Syksy + tarvittaessa</p> <p>Syksy + tarvittaessa</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p>	
Päivähoitopaikkojen lähiympäristössä liikkuvat	<p>Turvalliset työmaat päiväkotien läheisyydessä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lisätään yhteistyötä ja viestintää päiväkotien ja urakoitsijoiden välillä pitämällä rakennushankkeiden turvallisuuspalaveria. Tehdään yhteiset pelisäännöt, mikä on työma- aluetta ja mikä alue on lasten ja päiväkodin henkilökunnan käytössä. Kulkureitit sovitaan siten, etteivät työkoneet risteä lasten reittien kanssa. Sovitaan yhdessä, koska työmaalla ei tehdä äänekkäitä töitä (esim. lasten päiväunien aikaan). 	Päiväkotien esimiehet, tekninen toimi, työmaan johto		Tarpeen mukaan (vähintään työmaan käynnistyessä)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Eskarit + huoltajat	<p>Turvallinen liikkuminen lähiympäristössä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Keskustellaan eskarilaisen tulevasta koulumatkasta ja turvallisesta liikkumisesta koulun ja kodin välillä. - Tiedotus huoltajille: kannustetaan harjoittelemaan eskarimatkaa yhdessä. - Harjoitellaan tulevaa koulumatkaa, ja kuljetaan kouluun aluksi yhdessä huoltajan kanssa. 	<p>Varhaiskasvatushenkilöstö</p> <p>Varhaiskasvatushenkilöstö Huoltajat</p>		<p>Kevät</p> <p>Kevät</p> <p>Kesä-syksy</p>	
Vieraskieliset huoltajat	<p>Liikenneturvallisuuksutietoutta muilla kielillä kuin suomeksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvan nettisivujen hyödyntäminen: sivut ovat suomen-, ruotsin-, englannin- ja venäjänkielisinä sekä selkosuomeksi. - Suomi Taskussa -sivuston (suomitaskussa.eu) mainostaminen maahanmuuttajataustaisille huoltajille. Sivuston avulla voi opetella suomea ja oppia suomalaisesta yhteiskunnasta. Videoiden tukikielet ovat arabia, dari ja englanti. Eri teemoja, kuten asuminen, liikenne ja terveys. Liikenneosiossa on kerrottu muun muassa, miten lasta kuljetetaan turvallisesti autossa. 	<p>Neuvolat, varhaiskasvatus</p> <p>Neuvolat, varhaiskasvatus</p>	Liikenneturva	<p>Tarvittaessa</p> <p>Tarvittaessa</p>	

Peruskoulu

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta ja jaetaan esite. Koko henkilöstö tulee tietoiseksi suunnitelmasta. - Tiedotetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu-0 - Sovitaan tulevan lukukauden tai -vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Rehtori, liikenneturvallisuuksuunnittelu-ryhmän jäsen</p> <p>Rehtori</p> <p>Rehtori</p>	Liikenneturvallisuuksuunnittelu materiaali	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu materiaalin hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). - Tilataan lisää materiaalia mm. Liikenneturvalta. - Tutustutaan yhdessä Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Rehtori, turvallisuusvastaava	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain alkusyksystä	
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu osaamisen ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opettajat ja avustajat osallistuvat liikenneturvallisuuksuunnitteluun (esimerkiksi opettajailtapäivä tai erillinen koulutus), jossa kouluttajana on Liikenneturva. 	Rehtori, liikenneturvallisuuksuunnittelu-ryhmän jäsen	Liikenneturva	Muutaman vuoden välein (tarpeen mukaan)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumis-ajankohta)
Oppilaat + opettajat + koulun henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuus keskeisenä osana koulun toimintaa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvallisuuksasioita kirjataan koulun turvallisuussuunnitelmaan, turvakansioon, järjestyssääntöihin, "opiskelijahuolto-suunnitelmaan" tai vastaavaan dokumenttiin. - Koululle laaditaan koulukohtainen liikenneturvallisuuksuunnitelma. - Koulun henkilöstön kokouksessa on säännöllisesti yhtenä osiona liikenneasioista keskusteleminen. Käydään läpi mahdolliset muutokset liikenneympäristössä. Korostetaan henkilökunnan roolia (avustajista rehtoriin), aikuiset toimivat esimerkkinä liikenteessä lapsille. - Henkilöstö toimii esimerkkinä lapsille (liikenteessä käyttäytyminen, turvavarusteiden käyttö yms.). - Oppilaat laativat itse koulun liikenneturvallisuuksäännöt, joiden noudattamiseen kaikki sitoutuvat. - Hyödynnetään Liikenneturvan maksuttomia palveluita ja valmiita aineistoja, mm. https://www.liikenneturva.fi/fi/opettajille , Filla&Rilla-aineisto: https://fillarilla.fi/ - Valtakunnallinen tavoite "4 tuntia liikennekasvatusta / vuosi / luokka-aste" toteutuu koko koulussa. - Liikenneturvallisuuksminuutti kerran viikossa: tunnin aluksi yksi oppilas kertoo lyhyesti jostain havaitsemastaan liikenneuutisesta tai havainnostaan, jonka jälkeen keskustellaan asiasta yhdessä. Luokan koosta riippuen jokainen pääsee esittelijäksi 1-2 kertaa lukuvuoden aikana. - Päivänavauksissa nostetaan esiin ajankohtaisia liikenneturvallisuuksaiheita. 	<p>Rehtori</p> <p>Rehtori</p> <p>Rehtori</p> <p>Koko henkilöstö</p> <p>Opettajat, oppilaskunta</p> <p>Opettajat</p> <p>Rehtori</p> <p>Opettajat</p> <p>Opettajat</p>		<p>Päivitys lukuvuosittain</p> <p>Päivitys lukuvuosittain Viikoittain / kuukausittain (jokaisessa kokouksessa)</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Päivitys lukuvuosittain</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Kerran viikossa</p> <p>Jatkuvaa (esim. kerran viikossa)</p>	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Oppilaat	<p>Liikennekasvatusta koululaisille tapahtumien ja tempausten avulla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvallisuuksiiviikolla tunnustetaan liikennemerkkejä. - Vietetään valtakunnallista heijastinpäivää 1.10. (esim. "heijastinratsia", heijastinnäyttö ja -suunnistus pimeässä, heijastimet lahjoituksena, heijastavien korujen tekeminen, heijastintestaus). - Seurataan oppilaiden kypärien ja heijastimen käyttöä. Havainnollistetaan turvavarusteiden käytön tärkeyttä, esim. pyöräilykypärä (munakypärä) ja heijastin (pimeä tila). - Järjestetään luokkien välinen kisa turvavarusteiden käytössä (esim. heijastin, pyöräilykypärä, pyörän valot). - Järjestetään 8.-luokkalaisille eri viranomaisten yhdessä toteuttama turvallisuusinfo. 	Koulu	<p>Nuorisotoimi Liikenneturva Viranomaiset (poliisi, pelastuslaitos) Vanhempainyhdistys Pyöräliikkeet Urheiluseurat Yhdistykset (MLL, 4H, Lions club, partio) Paikalliset yrittäjät</p>	Jatkuvaa, teemat ikäkausittain ja vuodenajoinnain	
Oppilaat + huoltajat	<p>Turvallinen liikkuminen koulujen läheisyydessä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan huoltajia saattoliikenteen vähentämiseen (esim. keskustelut huoltajien kanssa). - Kannustetaan huoltajia kulkemaan koulureitti yhdessä lapsen kanssa kävellen tai pyörällä. - Tiedotetaan huoltajia koulun saattoliikennejärjestelyistä tarvittaessa ja etenkin järjestelyiden muuttuessa (tiedote + kartta). - Liikenneasioita käsitellään huoltajien kanssa (vanhempainilta, arjen kohtaamiset, Wilma-viestit yms.). Aiheina mm. pyöräily (kypärä ja muut varusteet), pimeällä liikkuminen (heijastin), saattoliikenne ja autossa matkustaminen (turvaistuin). Muistutetaan huoltajan roolista esimerkkinä liikenteessä (esim. asenteet muita liikkujia kohtaan, turvavarusteiden käyttö). Kannustetaan arkiliikuntaan kävellen ja pyörällä. 	<p>Rehtori, opettajat</p> <p>Rehtori</p> <p>Rehtori</p> <p>Opettajat</p>	<p>Liikenneturva (vierailu vanhempainillassa, materiaalit)</p>	Jatkuvaa	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikakohta)
Koulun henkilöstö + oppilaat	<p>Vaaranpaikkojen kartoitus ja raportointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulun henkilöstö kerää tietoa henkilöstöltä, huoltajilta ja oppilailta koulun lähiympäristön ja koulureittien vaaranpaikoista ja raportoi niistä kootusti tekniselle toimelle. Vaaranpaikkakartoitus voidaan toteuttaa yhdessä oppilaiden kanssa. - www.vaaranpaikka.fi -sivuston hyödyntäminen. - Tarvittaessa pidetään palaveri teknisen toimen kanssa ja käydään vaaranpaikkoja yhdessä läpi. Myös kunnan liikenneturvallisuuksryhmä voidaan kutsua mukaan. 	<p>Opettajat, koulun henkilöstö</p> <p>Opettajat, rehtori</p>	<p>Oppilaskunta</p> <p>Tekninen toimi Liikenneturvallisuuksryhmä</p>	Tarpeen mukaan	
Oppilaat + huoltajat + liikennöitsijät + koulun henkilöstö	<p>Turvalliset koulukuljetukset ja retkikuljetukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan yhteiset pelisäännöt, jotka koskevat oppilaita, huoltajia, koulua ja liikennöitsijöitä. Aiheina esim. oppilaille ajoneuvon odottaminen ja ajoneuvossa käyttäytyminen, liikennöitsijöille turvavarusteet ja käyttäytyminen, huoltajille saattoliikenteen reitit sekä pysäköinti koulun alueella. Säännöt käydään läpi luokissa, liikennöitsijän kanssa, vanhempainillassa /-tapaamisissa. - Järjestetään koulutustilaisuus koulukuljetusten kuljettajille. Painotetaan kuljettajan roolia liikennekasvattajana. - Kuljetussopimukseen kirjataan edellytys osallistua tilaajan järjestämiin koulutuksiin. - Retkikuljetusten tilausta varten laaditaan tarkistuslista asioista, joita kuljetuksen tarjoajalta edellytetään. 	<p>Rehtori, opettajat</p> <p>Sivistys- / koulutoimi</p> <p>Sivistys- / koulutoimi</p> <p>Sivistys- / koulutoimi</p>	<p>Liikennöitsijät Huoltajat</p> <p>Liikenneturva Poliisi Tekninen toimi</p>	<p>Läpikäyminen lukukauden alussa + tarpeen mukaan, päivitys vuosittain</p> <p>Muutaman vuoden välein</p>	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Alakoululaiset + huoltajat	<p>Kannustaminen turvalliseen kävelyyn ja pyöräilyyn yhdessä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kannustetaan lasten huoltajia muodostamaan "kävelevä koulubussi" ja "pyöräilevä koulubussi" -ryhmiä toisiaan lähellä asuville lapsille. Värätään huoltajista "bussien" vetäjiä. - Lisätietoja toiminnasta Liikenneturvan sivuilla: https://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/kaveleva-koulubussi-kimppakyyti-ilman-autoa 	Vanhempainyhdistykset		Tarpeen mukaan	
Mopoilijat + huoltajat	<p>Turvallinen ja fiksu mopoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yläkouluissa järjestetään mopokoulutusta, tietoiskuja, keskustelutilaisuuksia. Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuuksiasioista (esimerkiksi mopon virittämisestä ja turvavarusteiden käytöstä). - Seurataan turvavarusteiden, kuten kypärän, käyttöä ja puututaan siihen tarvittaessa sekä koulussa että nuorisotyössä. 	<p>Koulu</p> <p>Koulu, nuorisotoimi</p>	<p>Liikenneturva Poliisi Moottoriurheiluyhdistykset</p>	<p>Kevät (syksy)</p> <p>Jatkuvaa</p>	

Toisen asteen koulutus

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta ja jaetaan esite. Koko henkilöstö tulee tietoiseksi suunnitelmasta. - Tiedotetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu-0 - Sovitaan tulevan kauden/vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen</p> <p>Esimiehet</p> <p>Esimiehet</p>	Liikenneturvallisuuksuunnitteluun materiaali	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). - Tilataan lisää materiaalia mm. Liikenneturvalta. - Tutustutaan yhdessä Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Esimiehet, turvallisuusvastaava	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain alkusyksystä	
Opettajat + koulun muu henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opettajat ja avustajat osallistuvat liikenneturvallisuuksuunnitteluun (esimerkiksi opettajailtapäivä tai erillinen koulutus). 	Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen	Liikenneturva	Muutaman vuoden välein	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Koulun henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksasioiden huomioon ottaminen koulun toiminnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulun henkilöstön kokouksessa säännöllisesti yhtenä osiona liikennekäyttäytymisestä keskusteleminen: Korostetaan henkilökunnan roolia (avustajista rehtoriin), aikuiset toimivat esimerkkinä liikenteessä nuorille. - Käydään läpi koulun liikennejärjestelyt. Onko tullut muutoksia lähialueelle? 	<p>Rehtori</p> <p>Rehtori</p>	<p>Tekninen toimi</p>	<p>Jatkuvaa</p> <p>Lukukauden alussa</p>	
Opiskelijat	<p>Turvalliset ja terveelliset liikkumisvalinnat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Siirtymät koululta liikuntapaikoille, hammaslääkäriin tms. tehdään kävellen tai pyörällä. - Kannustetaan kulkemaan opiskelu- ja vapaa-ajan matkat kävellen tai pyörällä. Teemaviikkojen ja -päivien (Pyöräilyviikko, Liikkujan viikko) hyödyntäminen tapahtumien ja kampanjoiden järjestämisessä ja palkitsemisessa. - Osallistuminen kilometrikisaan, paras luokka palkitaan (www.kilometrikisa.fi). Voidaan palkita myös yksilösuorituksia tai arpoa palkintoja. 	<p>Opettajat (erityisesti liikunta)</p>		<p>Jatkuvaa</p>	
Opiskelijat	<p>Liikenneturvallisuuksaiheinen tilaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan yhteistyössä tilaisuus, jossa käydään läpi liikenneturvallisuuksasioita. Mukana mm. nuorisotoimi, Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos, paikallinen autokoulu. Tavoitteena kannustaa nuoria vastuulliseen liikkumiseen eri kulkumuodoilla. Esimerkkejä tapahtumista tai teemoista: Punainen liitu, pyörähtävä auto, tarkkaamattomuusinfo. 	<p>Rehtori</p>	<p>Nuorisotoimi Liikenneturva Viranomaiset Paikalliset yritykset</p>	<p>1-2 vuoden välein</p>	

Nuorisotyö ja vapaa-aika

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohda)
Nuorisotoimen henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuustyön suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta ja jaetaan esite. Koko henkilöstö tulee tietoiseksi suunnitelmasta. - Tiedotetaan liikenneturvallisuustyön käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuustyö/kuntien-liikenneturvallisuustyö-0 - Sovitaan tulevan kauden/vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Esimiehet, liikenneturvallisuusryhmän jäsen</p> <p>Esimiehet</p> <p>Esimiehet</p>	Liikenneturvallisuuskoordinaattorilta materiaali	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Nuorisotoimen henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuusmateriaalin hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). - Tilataan lisää materiaalia mm. Liikenneturvalta. - Tutustutaan yhdessä Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Esimiehet, turvallisuusvastaava	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain alkusyksystä	
Nuorisotoimen henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuusosaamisen ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nuorten parissa työskenteleville järjestetään liikenneturvallisuusasioihin liittyvä perehdytys tai koulutus. Kutsutaan mukaan myös esimerkiksi seurakunnan ja järjestöjen nuorisotyöntekijöitä. 	Esimiehet	Liikenneturva Poliisi	Muutaman vuoden välein	
Koulu ja nuorisotyö	<p>Koulun, nuorisotoimen ja muun nuorisotyön liikenneturvallisuustyön yhteensovittaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tapaaminen, jossa käydään läpi eri tahojen liikenneturvallisuustyötä ja -toimintaa. Mietitään yhdessä toimintamuotoja ja sovitaan yhteistyöstä. 	Koulut, nuorisotoimi, seurakunnan ja yhdistysten nuorisotyö	Urheiluseurat Järjestöt Nuorisovaltuusto	Vuosittain	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajako)
Nuoret	<p>Liikennekasvatusta nuorisotyössä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoitetaan nuoret heidän omien kanaviensa kautta: 1) harrastukset, 2) nettipelit ja keskustelupalstat, 3) jalkaudutaan ulos hengaajien luo. Viestitään kohderyhmän mukaan. - Keskustellaan ajankohtaisista liikenneturvallisuuksaiheista nuortenilloissa. Hyödynnetään todellisia esimerkkejä. Suositetaan ennaltaehkäisevää työtä. - Värvätään VPK-nuoria mukaan turvallisuusviestintään. Nuoret kertovat itse toisille nuorille turvallisuusaiheista. - Hyödynnetään Liikenneturvan maksuttomia palveluita ja valmiita aineistoja (pelit, visat, yms.). - Jaetaan turvavarusteita, kuten heijastimia, ja seurataan niiden käyttöä. - Kutsutaan nuorten seuraamia tubettajia mukaan erilaisiin tapahtumiin tai tempauksiin. Hyödynnetään vertaisviestintää. - Hyödynnetään Tie selväksi -toimintamallia rattijuopumuksiin puututtaessa. - Järjestetään Valintatunneli / Valintojen stoori -tapahtuma. 	Nuorisotoimi	Sivistystoimi Tekninen toimi Liikenneturva Poliisi Pelastuslaitos Seurakunta Yhdistykset (esim. MLL, SPR, 4H, Lions club, partio) Urheiluseurat Paikalliset yrittäjät	Jatkuvaa, teemat ikäkausittain ja vuodenajoinnain	
Mopoilijat	<p>Turvallinen ja fiksu mopoiilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään mopojen korjauspajoja nuorisotalolla. Haastetaan nuoret laittamaan mopot kuntoon. - Seurataan turvavarusteiden, kuten kypärän, käyttöä ja puututaan siihen tarvittaessa. - Järjestetään mopoiheinen nuortenilta. Pyydetään mukaan esimerkiksi autokoulu, Liikenneturva, poliisi, moottoriurheilun edustaja. 	Nuorisotoimi Nuorisotoimi Nuorisotoimi	Paikalliset yritykset ja yhdistykset Liikenneturva Poliisi Moottoriurheilyyhdistykset	Kevät Jatkuvaa Kevät (syksy)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Nuoret	<p>Nuorten ääni kuuluviin liikenneturvallisuuksuunnitelmassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kootaan nuorten aloitteita ja palautteita (liikennenympäristö ja liikennekäyttäytyminen omassa kunnassa). Järjestetään nuorten, teknisen toimen ja poliisin yhteinen tapaaminen. - Nuoret tuovat esiin liikenteeseen liittyviä asioita <i>Vaikuta, älä valita</i> -tilaisuudessa. - Nuorisovaltuustossa (tai vastaavassa) käsitellään liikenne- ja liikenneturvallisuuksuunnitelmassa. - Nuorisovaltuuston (tai vastaavan) edustaja osallistuu kunnan liikenneturvallisuuksuunnitelmassa ja välittää tietoa valtuuston ja ryhmän välillä. 	<p>Nuorisotoimi, nuorisovaltuusto (tai vastaava)</p> <p>Nuorisovaltuusto</p> <p>Nuorisovaltuusto</p> <p>Nuorisovaltuusto, liikenneturvallisuuksuunnitelmassa ja ryhmän välillä.</p>	<p>Oppilaskunnat</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Poliisi</p>	<p>Vuosittain</p> <p>Vuosittain</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Kokoukset kahdesti vuodessa</p>	
Nuoret + huoltajat	<p>Harrastusmatkojen turvallisuuteen ja kulkutapaan vaikuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista. Hyödynnetään Liikenneturvan <i>Turvallisesti harrastuksiin</i> -aineistoa. - Seurojen edustajille järjestetään liikenneturvallisuuksuunnitelmassa koulutus (voi olla myös ehtona seura-avustuksen myöntämiselle). - Tehdään yhteiset pelisäännöt turvalliseen liikkumiseen (esim. heijastinliivi lämmittelylenkillä, pyöräilykypärä aina treenimatkoilla jne.). - Edellytetään turvavarusteiden käyttöä valmentajilta ja johdolta (valmentajat toimivat esimerkkinä nuorille). 	<p>Liikunta- ja urheiluseurat (valmennusjohto)</p>	<p>Nuorisotoimi</p> <p>Huoltajat/ huoltajat</p> <p>Liikenneturva</p> <p>Sivistystoimi (avustusten myöntäminen)</p>	<p>Jatkuvaa</p>	
Kuntalaiset	<p>Liikenneturvallisuus mukana liikuntatoimen työssä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikuntatoimessa hyödynnetään Liikenneturvan tarjoamia ilmaisia palveluita ja aineistoja. - Jaetaan arkiliikunnasta ja viisaasta liikkumisesta kertovaa tiedotusta. 	<p>Liikuntatoimi</p>	<p>Liikenneturva (materiaali)</p>	<p>Jatkuvaa</p>	

Kunta ja yritykset

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Kunnan koko henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta ja jaetaan esite. - Tiedotetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu-0 - Sovitaan tulevan kauden/vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Esimiehet, viestintä, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen Esimiehet</p> <p>Esimiehet</p>	Liikenneturvallisuuksuunnitteluun materiaali	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Kunnan koko henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun materiaalin hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). Esimerkiksi taukokuoneet tai kahvitilat sekä aulat ja muut asiakastilat ovat hyviä paikkoja materiaalin esillä pitämiseksi. - Tilataan lisää materiaalia mm. Liikenneturvalta. - Tutustutaan Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen, työsuojelu	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain alkusyksystä	
Yritykset	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun tiedottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnan alueella toimiville yrityksille toimitetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun esite ja kannustetaan huomioimaan suunnitelma omassa toiminnassaan. 	Liikenneturvallisuuksuunnitteluun koordinaattori (materiaali) Kunnan viestintä / elinkeinotoimi (materiaalin toimittaminen yrityksille)		2019	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikakohta)
Kunnan henkilöstö	Eri hallinnonalojen välisen yhteistyön lisääminen <ul style="list-style-type: none"> - Tekninen toimi tekee aktiivisesti yhteistyötä muiden hallintoalojen kanssa (päiväkodit, koulut, palvelukodit, tms.). Osallistutaan suunnittelu- ja toteutusvaiheessa kokouksiin/tilaisuuksiin, jotka koskevat liikkumista ja turvallisia liikenneoloja. 	Tekninen toimi	Hallintokunnat Liikenneturvallisuusryhmä	Jatkuvaa (tarvittaessa)	
Kunnan ja yritysten henkilöstö	Liikenneturvallisuuksosaamisen ylläpito <ul style="list-style-type: none"> - Yksiköiden viikko-/kuukausikokouksissa käsitellään säännöllisesti ajankohtaisia liikenneturvallisuuksasioita ("liikenneturvallisuuksvartti tai -minuutti"). - Järjestetään liikenneturvallisuuksustietoiskuja ja koulutusta esimerkiksi kuukausikokouksen yhteydessä, tyky-päivässä tai erillisenä teemapäivänä. - Vietetään valtakunnallista tapaturmapäivää (13. perjantai), mm. tiedotus liikkumisasioista intranetissä (www.tapaturmapaiva.fi). - Eri hallinnonalat osallistuvat aktiivisesti liikenneturvallisuuksryhmän toimintaan. Tavoitteena on ideoiden vaihtaminen ja kontaktien luominen. 	Esimiehet Esimiehet, työsuojelu, liikenneturvallisuuksryhmän jäsen Työsuojelu Hallinnonalan johto	Liikenneturva Poliisi Pelastuslaitos Liikenneturva Poliisi Pelastuslaitos	Viikoittain / kuukausittain 1-2 vuoden välein Vuosittain	
Päätäjät	Päätäjien liikenneturvallisuuksustiedouden lisääminen <ul style="list-style-type: none"> - Liikenneturvallisuuksryhmä esittelee ryhmän toimintaa sekä kunnan liikenneturvallisuuksuden ja liikenneturvallisuuksustyön tilaa kunnanvaltuustolle (/johtoryhmälle / kunnanhallitukselle). - Liikenneturvallisuuksustyölle on varattu määräraha kunnan talousarviossa. - Liikenneturvallisuuks on mukana kuntastrategiassa. 	Liikenneturvallisuuksryhmän puheenjohtaja Kunnan johto Kunnan johto		Kerran valtuustokaudessa Vuosittain	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikakohta)
Kaikenikäiset kuntalaiset	<p>Liikenneturvallisuuksaiheista viestitään aktiivisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viestitään liikenneturvallisuuksaiheista kunnan nettisivuilla ja some-kanavissa. Teemoina mm. suojatiekäyttäytyminen, tarkkaamattomuus, turvavarusteiden käyttö. Valitaan viestintäkanava tavoitellun kohderyhmän mukaan. - Liikenneturvallisuuksasiat ovat esillä paikallismedioissa. Painotetaan positiivisia aiheita ja uutisia. - Kunta vinkkaa aktiivisesti paikallismedioille (esimerkiksi Uutisvuoksi, Imatralainen, Yle Uutiset Kaakkois-Suomi) liikkumiseen ja liikenneturvallisuuksuteen liittyviä juttuaiheita. - Aikuisten (myös muiden kuin huoltajien) näyttämän esimerkin korostaminen tiedotuksessa: lapset ja nuoret oppivat käyttäytymismalleja ja omaksuvat asenteita seuraamalla aikuisten liikennekäyttäytymistä. 	<p>Kunnan viestintä</p> <p>Paikallislehdet, radio ja tv</p> <p>Kaikki yksiköt, liikenneturvallisuuksuryhmä</p> <p>Kunnan viestintä + paikallismediat</p>		<p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p> <p>Jatkuvaa</p>	
Kunnan ja yritysten henkilöstö	<p>Työntekijöiden liikenneturvallisuuksuden parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hankitaan turvavarusteita henkilöstölle (esimerkkejä: kenkien liukuesteet, nastakengät, heijastimet, heijastinliivit). - Tiedotetaan ajankohtaisista liikenneturvallisuuksuaiheista (esimerkiksi pyöräily, pimeällä ja liukkaalla kelillä liikkuminen, kesäliikenne), intrassa tai tiedotelehtisinä kahvipöydillä tms. - Tehdään yhteistyötä vakuutusyhtiöiden ja yritysten kanssa (esimerkiksi tietoiskut, tapahtumat ja tiedotus). - Kartoitetaan työpaikkojen liikenneympäristön vaaranpaikkoja (tontilla ja lähiympäristössä) ja sovitaan parannustoimenpiteet. 	<p>Johto, työsuojelu</p> <p>Viestintä, liikenneturvallisuuksuryhmä</p> <p>Työsuojelu</p> <p>Yritykset + kunnan tekninen toimi</p>	<p>Työterveyshuolto</p> <p>Liikenneturva</p> <p>Vakuutusyhtiöt</p>	<p>Vuosittain</p> <p>Vuosittain, teemat ajankohdan mukaan</p>	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajako)
Kunnan ja yritysten henkilöstö	<p>Kannustaminen turvalliseen ja viisaaseen arkiliikuntaan, työmatkapyöräilyyn ja vapaa-ajan liikuntaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään liikenneturvallisuuksuuteen tai liikkumiseen liittyviä kisoja esimerkiksi eri yksiköiden tai seudun kuntien välillä. - Osallistutaan Kilometrikisaan (www.kilometrikisa.fi). Pidetään kisa yksiköiden välillä. Palkitaan osallistujia (arvonta / parhaat yksilösuoritukset / eniten polkeneet yksiköt tms.) Tiedotetaan kisan alkamisesta ja tuloksista paikallismediassa ja kannustetaan yrityksiä osallistumaan. - Henkilöstölle ja asukkaille järjestetään arkiliikunnan (kävelyn ja pyöräilyn) edistämiseen liittyviä tempauksia. - Kannustetaan käyttämään kimppekyytejä. Hyödynnetään markkinoinnissa kimppekyytipäivää tai auton vapaapäivää. - Työpaikoilla on yhteiskäytössä pyöriä (ja kypäriä) työasiointimatkojen tekoa varten. 	Kunnan eri yksiköt, työnantajat	Liikenneturva Yhdistykset ja järjestöt	Syksy / kevät	
Kuntalaiset	<p>Turvalliseen pyöräilyyn kannustaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään Pyöräilyviikon tempaus/tapahtuma, esimerkiksi maksuton aamupala työmatkapyöräilijöille. - Järjestetään turvallisen pyöräilyn tiedotusta tapahtumien (esim. pyöräilyrastien) yhteydessä. Järjestetään pyörien huoltomahdollisuus tapahtumien yhteydessä. - Palkitaan tapahtumiin osallistujia heijastimilla tai esim. yritysten lahjoittamalla pyöräilykypärällä. - Kartoitetaan pyöräilyn olosuhteet (pyörätelineet, pukuhuoneet, suihkut, varusteiden säilytystilat) työpaikoilla ja kunnan toimipisteissä. Esitetään parannustoimenpiteitä tarpeen mukaan. 	Tekninen toimi, liikunta- ja vapaa-aikapalvelut, kaikki kiinnostuneet hallintokunnat	Paikalliset yritykset Yhdistykset ja järjestöt	Syksy / kevät	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Kuntalaiset	<p>Kannustaminen asiointiin kävellen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään kävelymarssi kunnan keskustassa. Käydään muutamassa kohteessa, kuten kaupassa, apteekissa ja pankissa. Osoitetaan, että asiointia on helppo hoitaa kävellen keskustassa eikä paikkojen välillä tarvitse liikkua autolla. Reitin varrella voi olla yhteistyötahojen pisteitä, joissa on eri aiheita (esimerkiksi heijastimien jako, pyöräilykypärien esittely, mehutarjoilu tms.). 	Liikenneturvallisuuksuryhmä, liikuntatoimi	Paikalliset yritykset		
Kuntalaiset	<p>Ajonopeuksiin vaikuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnan ja ELY-keskuksen nopeusnäyttötaulut viedään esim. koulujen, päiväkotien ja palvelutalojen lähelle. Toiveita mahdollisista sijoituspaikoista kerätään kaikilta hallintokunnilta (liikenneturvallisuuksuryhmän kautta). - Tuloksista tehdään tiedote paikallismedialle. 	<p>ELY-keskus, tekninen toimi</p> <p>Liikenneturvallisuuksukoordinaattori</p>	<p>Kaikki hallintokunnat</p> <p>Kunnan viestintä Paikallismedia</p>	<p>Vuosittain (kevät-syky)</p> <p>Syky</p>	

Sosiaali- ja terveystoimintat (Eksote ja kunnat)

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikankohda)
Henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokouksissa tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta ja jaetaan esite. Koko henkilöstö tulee tietoiseksi suunnitelmasta. - Tiedotetaan liikenneturvallisuuksuunnitteluun käsikirjasta ja tutustutaan siihen yhdessä: https://www.liikenneturva.fi/fi/kampanja/kuntien-liikenneturvallisuuksuunnittelu-0 - Sovitaan tulevan kauden/vuoden aikana toteutettavasta toiminnasta (kirjataan toimintasuunnitelmapohjaan). 	<p>Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen</p> <p>Esimiehet</p> <p>Esimiehet</p>	Liikenneturvallisuuksuunnitteluun materiaali	<p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019, jatkossa kauden/vuoden alussa</p>	
Henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun hankinta ja ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarkistetaan yksiköissä oleva materiaali (oppaat, esitteet, julisteet, dvd:t jne.). Huolehditaan materiaalista myös asiakastiloissa (esim. terveyskeskus); julisteet, oppaat, yms. - Tilataan lisää materiaalia mm. Liikenneturvalta ja käydään se yhdessä läpi henkilökunnan kanssa. - Tutustutaan yhdessä Liikenneturvan tarjoamiin palveluihin ja nettisivuihin (www.liikenneturva.fi). 	Esimiehet, turvallisuusvastaava	Liikenneturva	2019, jatkossa vuosittain alkusyksystä	
Henkilöstö	<p>Liikenneturvallisuuksuunnitteluun ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstölle järjestetään liikenneturvallisuuksuunnitteluun liittyvä perehdytys/koulutus esimerkiksi kuukausikokouksen yhteydessä. Aiheina ovat sekä työntekijöiden oman työliikkumisen turvallisuus (esim. kotihoito) että asiakkaiden turvallisen liikkumisen edistäminen. 	Esimiehet, liikenneturvallisuuksuunnitteluun ryhmän jäsen	Liikenneturva	Muutamana vuodelle välein (tarpeen mukaan)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Sosiaalipalveluiden asiakkaat	Kannustaminen turvalliseen liikkumiseen <ul style="list-style-type: none"> - Toiminnassa ja arjen kohtaamisissa (esim. mielenterveys- ja päihdekuntoutajat) muistutetaan ja kannustetaan turvavarusteiden käyttöön. Käydään läpi turvallisen liikkumisen aiheita. Hyödynnetään Liikenneturvan materiaalia. 	Henkilöstö	Liikenneturva	Jatkuvaa, teemat ajankohdan mukaan	
Kotona asuvat ikäihmiset ja vajaakuntoiset	Vanhus- ja vammaispalvelut edistämässä ikäihmisten ja vajaakuntoisten turvallista liikkumista <ul style="list-style-type: none"> - Käsitellään turvallista liikkumista arjen kohtaamisissa iäkkäiden tai vajaakuntoisten (ja omaisten) kanssa: esimerkiksi liikkuminen liukkaalla / pimeällä, tasapainon säilyttäminen, liikenneympäristön vaaranpaikat. Jaetaan liikenneturvallisuuksmateriaalia kotikäyntien yhteydessä. - Tehdään heijastinteippauksia apuvälineille (rollaattorit, sauvat, kepit yms.). - Kunta osoittaa paikan, josta saa hakea maksutta hiekoitushiekkaa. Viestitään pihojen hiekoituksen tärkeydestä. - Kannustetaan heijastinliivien käyttöön sekä maanteiden varrella että taajamassa. 	Vanhus- ja vammaispalvelut Vanhus- ja vammaispalvelut, yhdistykset Tekninen toimi, viestintä Vanhus- ja vammaispalvelut		Jatkuvaa, teemat ajankohdan mukaan Syksy/talvi Syksy/talvi Syksy/talvi	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumis-ajankohta)
Ikäihmiset ja vajaakuntoiset	<p>Turvallinen ja sujuva asiointiliikenne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asiointiliikenteen ongelmakohtien tunnistaminen ja parantaminen (mm. pysäköintipaikkojen sijainti, liikkeiden ovet ja kynnykset, portaat). - Esteettömyyskartoitukset kunnan toimipaikoissa ja paikallisissa liikekiinteistöissä. - Jaetaan ikäihmisille tietoa palveluliikenteen reiteistä ja aikatauluista sekä kutsutakseista. - Lisätään palvelubusseja osaksi joukkoliikennetarjontaa. - Palveluliikenteen järjestelyiden tarkistaminen, asiointiajan pidentäminen tarvittaessa. - Kannustetaan joukkoliikenteen ja taksin (taksiseleiden) käyttöön ja tarjotaan apua joukkoliikenteen/taksin käytön opetteluun. - Joukkoliikenteen / palvelubussin harjoittelu yhteisellä retkellä tai tempauksella. 	Vanhusneuvosto, kuljetusasioista vastaavat, tekninen toimi, liikekiinteistöt	Paikalliset yritykset ja liikkeet Ikäihmisten yhdistykset	Vuosittain	
Ikäihmiset	<p>Turvallinen ikäautoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ikäihmisten kokoontumisessa aiheena on ikäautoilu. Tehdään kuljettajan itsearviointi. Sopivia vierailijoita ovat esimerkiksi poliisi, Liikenneturva ja paikallinen autokoulu. - Puhutaan ajokortista luopumisesta ja saadaan vertaistukea muilta jo kortista luopuneilta. - Esitellään autoilun apuvälineitä jonkin tilaisuuden / tapahtuman yhteydessä. - Järjestetään ikäautoilun teematilaisuus ja EAK65+ -koulutus yhteistyössä esim. kansalaisopiston kanssa. - Lääkkeet ja päihteet liikenteessä -teema mukana ikäihmisten tilaisuudessa. - Koulutetaan ikäihmisten liikkumisen vertaisohjaajia (Liikenneluotseja). 	Vanhuspalvelut Vanhus- ja vammaisneuvosto	Eläkeläisjärjestöt Poliisi Liikenneturva Autokoulu Autoliikkeet	Muutaman vuoden välein (esim. vanhusten-viikolla)	

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho / järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumisaikajankohta)
Ikäihmiset	<p>Ikäihmisten turvallisen liikkumisen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikkumisasioita käsitellään vanhusneuvostossa ja eläkeläisjärjestöjen tapahtumissa / kokoontumisissa. Jaetaan materiaalia. Hyödynnetään eri yhdistysten jäseniä puhujina. Kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen ja muistutetaan tasapainoharjoittelun tärkeydestä. - Kannustetaan turvalliseen ikäpyöräilyyn. Mahdollisuus kokeilla esimerkiksi aikuisten kolmipyörää ikäihmisten tapahtumissa. - Esitellään nastakenkiä ja liukusteitä ikäihmisten kokoontumisissa. - Järjestetään rollaattorimarssi. Kierretään keskusta-alueella, kootaan kehittämistarpeita ja saadaan näkyvyyttä ikäihmisten liikkumiselle. - Vanhustenviikon tapahtumissa pidetään liikkumis- ja liikenneturvallisuuksiasiat esillä. - Kotona asuville järjestetään ulkoilutuskavereita yhdistyksiltä, järjestöiltä, nuorisovaltuustolta tms. Ulkoilun yhteydessä jutellaan liikkumisen turvallisuudesta ja tarkistetaan turvavarusteet. 	<p>Vanhus- ja vammaisneuvostot, ikäihmisten palvelut kunnissa, eläkeläisjärjestöt, yhdistykset</p> <p>Vapaaehtoisjärjestöt</p>	<p>Liikenneturva Suutari, fysioterapeutti yms.</p>		
Ikäihmiset ja vajaakuntoiset	<p>Liikenneympäristön vaaranpaikkojen ja esteettömyyden kartoittaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartoitetaan liikenteen vaaranpaikkoja ja esteettömyyttä etenkin ikäihmisten ja vajaakuntoisten kannalta. Kutsutaan mukaan ikäihmisten, vajaakuntoisten ja teknisen toimen edustajia. - Käydään tuloksia läpi esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksissa. Kutsutaan tekninen toimi mukaan kokoukseen tai pidetään erillinen yhteistyöpalaveri. Aiheina voivat olla esimerkiksi kunnossapitoon liittyvät asiat, reunakivet, liikennemerkkit, penkit. 	<p>Vanhus- ja vammaisneuvosto</p>	<p>Tekninen toimi ELY-keskus Liikenneturva Eläkeläisjärjestöt Kyläyhdistykset</p>	<p>1–4 kertaa vuodessa</p>	

Kohderyhmä: _____

Kohderyhmä	Tavoite ja toteutustapa	Vastuutaho/ järjestäjä	Yhteistyötahot	Ajoitus	Seuranta (toteutumis- ajankohta)